

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

1974 JUL 20

244
Miért tér és miért Kristóf?

Pest és Buda egyesülésének századik évfordulójára rengeteg helytörténeti könyv jelent meg. Vásárlójuk annál kevesebb akadt. Panaszkodnak is a kiadók a halomszám megmaradt példányok miatt. Nem sokan olvasták őket, talán az ES 27. számában megjelent *Patikus kisdettel* című glossza szerzője sem. E művek egyik-másikában fény vetődik a glosszában említett problémára, amit így fogalmaznék meg: miért tér a Kristóf tér, s ha már tér, miért Kristóf?!

Nem nagy ügy, a glossza sem nagyítja fel, de Budapest történetének mégis érdekes része.

1791-ben megnyílt a város második patikája. Cégére Szent Kristótot ábrázolta, vállán a kisdettel. A gyógyszerár jó helyen fektűt, több utca találkozásának kiöblösödésében. Alig valamivel előbb még gulyákat hajtottak itt a Kerepesi út felől a Dunántúlra. Ez már megszűnt, mert a hajóhidat feljebb he-

lyezték, de a tér nagyforgalmú, zibongó hely maradt: itt lépett a városba a messziről érkező utasember, és a környező falvak, meg a Terézia külváros majorságainak népe is. Ellepték a pecsenyesütők és az italmerők. A térségnek még nem volt neve.

Egyik oldalán a Szerviták felé (Martinelli tér) két fogadó is állt: a Fehér Bárány, meg a Fehér Hajó, az innen induló utcát később az utóbbiról nevezik el. A patika sarokházban volt, mellette a 3. számú ház helyén ekkor még utca futott, vele párhuzamosan már élénk üzleti forgalma volt a mostani Váci utcának, melynek egyik keresztező utcácskájában Pest harmadik patikája nyílt: a Kigyó gyógyszerár. Tőle kapta nevét az utcácska.

A Dunával párhuzamosan új utca épül ezidőtájt, benne fogadó és vendéglő nyílik majd, ahova Petőfi is gyakran eljár később, a törzsvendég jurátusok közé. A neve

Aranykéz. Az utca neve is Aranykéz lesz. Az üzletek, fogadók nevet kapnak: a fehéreneműáros például a Menyasszonyhoz cégérez, a férfidivattal kereskedő az Angol Lordhoz, a fűszeres a Pomarancshoz, s a város lakói az utcákat, tereket a mindennap látott cégéerekről nevezik el. Mivel pedig a patikák a szenteket hívják segítségül, a szóban forgó éppen Kristótot, a teret róla nevezik el.

Néhány év múlva — 1883-ban — állították fel a Váci utca felé néző sarokházra Bauer Mihály kőfaragó kétszeres életnagyságú Szent Kristóf szobrát. A Honművész a hírekben így lelkesedett: „Városunk kőszobrokban szűkölködik: nem kellemetlen tehát éppen a legjárta-sabb utca homlokán ilyen óriási műnek szembetűnése.” És ez a szobor adott végleges nevet a Kristóf térnek.